

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 857

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 27 octombrie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 438 din 21 iunie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 71 din Codul de procedură penală	2–4
Decizia nr. 580 din 20 iulie 2016 asupra inițiativei legislative a cetățenilor intitulată „Lege de revizuire a Constituției României”	4–9
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
775. — Hotărâre privind organizarea și funcționarea structurii responsabile cu derularea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor	10–12
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI	
334. — Decizie privind eliberarea domnului Florescu Răzvan Adrian, la cerere, din funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor	13
335. — Decizie privind eliberarea domnului Gabriel Beniamin Leș, la cerere, din funcția de secretar de stat la Ministerul Apărării Naționale	13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.319. — Ordin al ministrului transporturilor pentru modificarea și completarea Reglementărilor privind certificarea încadrării vehiculelor înmatriculate sau înregistrate în normele tehnice privind siguranța circulației rutiere, protecția mediului și în categoria de folosință conform destinației, prin inspecția tehnică periodică — RNTR 1, aprobate prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 2.133/2005	14–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 438**

din 21 iunie 2016

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 71
din Codul de procedură penală**

Mona-Maria Pivniceru	— președinte
Petre Lăzăroiu	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Augustin Zegrean	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 71 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor” în Dosarul nr. 576/64/2015 al Curții de Apel Brașov — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.727D/2015.

2. La apelul nominal răspund pentru autoarea excepției Dumitriu Claudiu Lucian, președintele Asociației „Alianța pentru combaterea abuzurilor”, și Feher Codruț Alin, vicepreședinte al asociației. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul domnului Feher Codruț Alin, care solicită admiterea excepției de neconstituționalitate. Susține că sintagma „suspiciune rezonabilă”, care este o creație a noului Cod de procedură penală, este asociată cu alte instituții procesuale penale și cu alte sintagme care sunt mai predictibile. În ceea ce privește materia strămăturii, această sintagmă este asociată altora care determină imposibilitatea stabilirii dacă suspiciunea rezonabilă trebuie să existe relativ la un singur judecător al acelei instanțe sau la toți judecătorii unei instanțe. Totodată, sintagmele „împrejurările cauzei” și „calitatea părților” au un grad mare de ambiguitate. Caracterul vag și interpretabil al dispoziției criticate determină neconstituționalitatea acesteia.

4. Având cuvântul, președintele asociației, domnul Dumitriu Claudiu Lucian, arată că, deși „a scris articole critice referitoare la diverse situații care ridicau o suspiciune rezonabilă foarte bine argumentată, totuși instanțele au respins cererea de strămutare formulată”.

5. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca neîntemeiată. Arată că scopul dispozițiilor de lege criticate este tocmai asigurarea judecării cauzei de către o instanță independentă, în sensul Convenției. Sintagmele cu care legiuitorul a înțeles să opereze nu pot fi calificate ca evazive. Apreciază că textul de lege trebuie să poată acoperi toate situațiile care pot apărea atât în cadrul unei instanțe mari, cât și în cadrul uneia mici. Chiar dacă suspiciunea rezonabilă ar plana asupra unui complet de judecată, nu ar fi posibilă mutarea cauzei la alt complet al aceleiași instanțe, ci este obligatorie strămutarea cauzei la altă instanță.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

6. Prin Încheierea din 18 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 576/64/2015, **Curtea de Apel Brașov — Secția**

penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 71 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor”, cu ocazia soluționării unei cereri de strămutare a unei cauze penale.

7. În motivarea excepției de neconstituționalitate, se susține că dispoziția criticată încalcă principiul securității juridice și dreptul la un proces echitabil. Motivul strămăturii, așa cum acesta este formulat prin sintagma „când există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorilor instanței este afectată datorită împrejurărilor cauzei, calității părților ori atunci când există pericol de tulburare a ordinii publice”, este vag și ambiguu, astfel încât generează confuzie, afectând principiul încrederii legitime, care impune ca legislația să fie clară și predictibilă, unitară și coerentă. Totodată, susține că termenul de „suspiciune rezonabilă” este o inovație semantică a noului Cod de procedură penală, care nu este definit prin textul de lege și a cărui recurență este relativ mare, fiind atașat celor mai importante instituții procesuale. Apreciază că, din cauza lipsei de claritate a acestei sintagme, și în lipsa unor criterii predictibile care să orienteze judecătorul investit cu soluționarea cererii de strămutare în demersul de identificare a situațiilor de afectare a imparțialității judecătorilor, orice argument adus de justițiabilul care cere strămutarea poate fi respins.

8. **Curtea de Apel Brașov — Secția penală** apreciază că dispozițiile art. 71 din Codul de procedură penală sunt constituționale, acestea fiind suficient de clare și predictibile. Susține că sintagma „când există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorilor instanței este afectată datorită împrejurărilor cauzei, calității părților ori atunci când există pericol de tulburare a ordinii publice” acoperă orice situație care s-ar putea ivi în practică și conferă judecătorului chemat să soluționeze cererea de strămutare posibilitatea de a analiza și aprecia în concret dacă, în raport de situația din dosar există o suspiciune că imparțialitatea tuturor judecătorilor de la o instanță ar putea fi afectată. Având în vedere că strămutarea vizează întregul corp al magistraților care funcționează la o instanță, în situația dată nu se puteau insera punctual cazuri de „incompatibilitate” care să fie invocate mai apoi în cererea de strămutare. Tocmai aceasta diferențiază instituția strămăturii de cea a recuzării. Noțiunea de „suspiciune rezonabilă” nu este o creație nouă a legiuitorului român astfel cum se susține, ci ea a fost folosită și anterior intrării în vigoare a noului Cod de procedură penală de către practicieni, preluată fiind din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

9. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. **Guvernul** apreciază că strămutarea este acea instituție procesuală prin care o instanță competentă potrivit regulilor generale de competență va fi desesizată de judecarea unei cauze în favoarea unei alte instanțe de același grad, pentru motive care pun la îndoială imparțialitatea ei. De asemenea, strămutarea constituie unul dintre mijloacele procesuale care

contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, garanție a dreptului la un proces echitabil. Arată că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, imparțialitatea judecătorilor poate fi apreciată într-un dublu sens, și anume, un demers subiectiv și un demers obiectiv. Potrivit tezei întâi a art. 71 din Codul de procedură penală, pot justifica strămutarea acele împrejurări care țin fie de cauza dedusă judecării sau de calitatea părților, fie de existența unui pericol de tulburare a ordinii publice. Pentru a garanta o judecată imparțială și în respectul dreptului la un proces echitabil, dispoziția criticată nu cere pentru admiterea cererii de strămutare dovedirea caracterului cert al lipsei de imparțialitate, ci doar formarea convingerii instanței că există o suspiciune rezonabilă în sensul afectării imparțialității judecătorilor investiți cu soluționarea cauzei. De asemenea, arată că pentru a evita orice decizie arbitrară, legea stabilește expres că instanța își poate forma această convingere pe baza înscrisurilor depuse de solicitantul strămutării și a informațiilor comunicate de președintele instanței investite cu soluționarea cauzei ori, după caz, de președintele instanței ierarhic superioare acesteia. În ce privește sintagma „suspiciune rezonabilă”, deși ea nu este definită, apreciază că nu se poate susține că ar fi lipsită de claritate și previzibilitate. Sensul său se determină prin raportare la înțelesul comun al cuvintelor ce o compun, și este acela de „presupunere, bănuială bazată pe rațiune, pe judecată”.

11. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentanților autoarei excepției, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 71 din Codul de procedură penală, cu următorul conținut: *„Înalta Curte de Casație și Justiție strămută judecarea unei cauze de la curtea de apel competentă la o altă curte de apel, iar curtea de apel strămută judecarea unei cauze de la un tribunal sau, după caz, de la o judecătorie din circumscripția sa la o altă instanță de același grad din circumscripția sa, atunci când există o suspiciune rezonabilă că imparțialitatea judecătorilor instanței este afectată datorită împrejurărilor cauzei, calității părților ori atunci când există pericol de tulburare a ordinii publice. Strămutarea judecării unei cauze de la o instanță militară competentă la o altă instanță militară de același grad se dispune de curtea militară de apel, prevederile prezentei secțiuni privind strămutarea judecării cauzei de către curtea de apel competentă fiind aplicabile.”*

14. În opinia autoarei excepției, dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) potrivit căruia, în România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie, art. 21 alin. (3) potrivit căruia părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că în jurisprudența sa a stabilit că strămutarea nu este o procedură de soluționare în fond a procesului, ci constituie o procedură specială, de stabilire a competenței teritoriale a instanței de judecată, cu scopul asigurării condițiilor unui proces echitabil, în care părțile să dispună de aceleași mijloace de apărare și să aibă posibilitatea să își exercite dreptul la apărare

în mod efectiv și eficient (a se vedea Decizia nr. 226 din 7 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 31 martie 2006). De asemenea, Curtea reține că doctrina a arătat că strămutarea este aceea „deplasare a competenței” care constă în trecerea, pentru serioase temeiuri, a unei cauze de la o instanță care avea competența obișnuită la o altă instanță, de același fel (civilă sau militară) și de același grad, în a cărei competență teritorială nu intră cauza cauză. Deci, prin strămutare, rămân nealterate competența materială, funcțională și cea după calitatea persoanei, aceasta având efecte numai asupra competenței teritoriale.

16. În continuare, Curtea reține că, potrivit vechii reglementări, strămutarea unei cauze penale putea interveni în cazul în care imparțialitatea judecătorilor ar fi putut fi știrbită din cauza împrejurărilor cauzei, dușmăniilor locale sau calității părților, când exista pericolul de tulburare a ordinii publice ori când una dintre părți avea o rudă sau un afin până la gradul al patrulea inclusiv printre judecători ori procurori, asistenții judiciari sau grefierii instanței. Spre deosebire de vechea reglementare, dispozițiile art. 71 din Codul de procedură penală reglementează cazurile de strămutare, respectiv existența unei suspiciuni rezonabile că imparțialitatea judecătorilor instanței este afectată datorită împrejurărilor cauzei sau a calității părților și existența pericolului de tulburare a ordinii publice.

17. Referitor la termenul „suspiciune rezonabilă”, a cărui lipsă de claritate și previzibilitate este criticată în prezenta cauză, Curtea observă că acesta este folosit de legiuitor pentru prima dată în cuprinsul dispozițiilor art. 217¹ din Codul de procedură penală din 1968, introdus prin art. XVIII, pct. 27 din Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 714 din 26 octombrie 2010. Acest articol dispunea că atunci *„când există o suspiciune rezonabilă că activitatea de urmărire penală este afectată din cauza împrejurărilor cauzei sau calității părților ori există pericolul de tulburare a ordinii publice, procurorul general de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, la cererea părților sau din oficiu, poate trimite cauza la un parchet egal în grad”*. Noua reglementare relevă o recurență a acestui termen, fiind utilizat de legiuitor în cuprinsul mai multor articole, de exemplu art. 61 alin. (1), art. 124 alin. (2), art. 125, art. 154 alin. (1), art. 165 alin. (2), art. 202 alin. (1), art. 293 alin. (2), art. 493 alin. (1) etc.

18. Referitor la semnificația acestui termen, Curtea reține că, în doctrină, s-a precizat că suspiciunea rezonabilă reprezintă un temei obiectiv, rezultat din anumite fapte sau împrejurări, pentru a suspecta o persoană de săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală. De asemenea, s-a reținut că prin suspiciune rezonabilă trebuie înțeles suspiciunea bazată pe motive verosimile (plauzibile).

19. În legătură cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la termenul „suspiciune rezonabilă”, Curtea observă că instanța europeană a analizat această sintagmă pe tărâmul art. 5 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel, instanța de la Strasbourg a reținut că prin existența unei suspiciuni rezonabile se înțelege existența unor date sau informații de natură să convingă un observator obiectiv și imparțial că este posibil ca o persoană să fi săvârșit o infracțiune (Hotărârea din 30 august 1990, pronunțată în Cauza *Fox, Campbell și Hartley împotriva Regatului Unit*, paragraful 32). Caracterul rezonabil al suspiciunii se apreciază în funcție de circumstanțele fiecărei cauze, fiind atribuția judecătorului speței de a stabili gradul de rezonabilitate al acesteia. Curtea a precizat că nu se poate pune în discuție o simplă suspiciune sau o suspiciune bazată exclusiv pe buna-credință, ci o suspiciune rezonabilă ce presupune un test obiectiv (Hotărârea din 19 mai 2004, pronunțată în Cauza *Gusinskiy împotriva Rusiei*, paragraful 53).

20. În continuare, în contextul cauzei deduse judecării, Curtea apreciază că termenul suspiciune rezonabilă utilizat în relație cu instituția strămutării determină analiza acestuia prin raportare la afectarea imparțialității judecătorului. Analizând dispozițiile procesual civile referitoare la strămutare, Curtea a statuat că strămutarea reprezintă unul dintre mijloacele procesuale care contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, garanție instituțională a dreptului la un proces echitabil (a se vedea Decizia nr. 558 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 10 decembrie 2014).

21. Totodată, Curtea a reținut că imparțialitatea magistratului, ca garanție a dreptului la un proces echitabil, poate fi apreciată într-un dublu sens: un demers subiectiv, ce tinde a determina convingerea personală a unui judecător într-o cauză anume, ceea ce semnifică așa-numita imparțialitate subiectivă, și un demers obiectiv, cu scopul de a determina dacă acesta a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa, ceea ce semnifică așa-numita imparțialitate obiectivă. De asemenea, Curtea a reținut că imparțialitatea subiectivă este prezumată până la proba contrară, în schimb, aprecierea obiectivă a imparțialității constă în a analiza dacă, independent de conduita personală a judecătorului, anumite împrejurări care pot fi verificate dau naștere unor suspiciuni de lipsă de imparțialitate (a se vedea Decizia nr. 333 din 12 iunie

2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 533 din 17 iulie 2014). În doctrină, s-a arătat că situațiile particulare la care se făcea referire în vechea reglementare („dușmăniile locale”, cazul în care „una dintre părți are o rudă sau un afin până la gradul al patrulea inclusiv printre judecători sau procurori, asistenții judiciari sau grefierii instanței”) sunt incluse în cazul mai general al existenței suspiciunii rezonabile că imparțialitatea judecătorilor instanței este afectată datorită împrejurărilor cauzei ori calității părților.

22. Având în vedere aceste aspecte, Curtea apreciază că, în cazul strămutării unei cauze penale, suspiciunea rezonabilă presupune existența unor date sau informații referitoare la împrejurările cauzei sau la calitatea părților de natură să convingă un observator obiectiv și imparțial că imparțialitatea judecătorilor este afectată. Astfel, simpla părere sau supoziție chiar dacă este susținută de bună-credință nu poate fi confundată cu suspiciunea rezonabilă, aceasta trebuie să se bazeze pe fapte sau împrejurări care să permită conturarea unui grad de probabilitate cuantificabil, acela de a convinge un observator obiectiv și imparțial că imparțialitatea judecătorului este afectată.

23. Totodată, Curtea apreciază că revine instanței competente, ca prin raportare la circumstanțele fiecărei spețe, să stabilească dacă, într-adevăr, imparțialitatea judecătorului este afectată și să decidă în consecință.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor” în Dosarul nr. 576/64/2015 al Curții de Apel Brașov — Secția penală și constată că dispozițiile art. 71 din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Brașov — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 iunie 2016.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. **MONA-MARIA PIVNICERU**

Magistrat-asistent,

Daniela Ramona Marițiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 580

din 20 iulie 2016

asupra inițiativei legislative a cetățenilor intitulate „Lege de revizuire a Constituției României”

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Marieta Safta	— prim-magistrat-asistent

1. Cu adresa nr. 986 din 22 iunie 2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 5.978 din 27 iunie 2016, secretarul general al Senatului a transmis Curții Constituționale propunerea legislativă a cetățenilor de revizuire a art. 48 alin. (1) din Constituție, înregistrată la Senat cu nr. Bp 293 din 23 mai 2016, împreună cu originalele listei de susținători.

2. Documentația transmisă Curții Constituționale de către Senat cuprinde:

— cererea înregistrată la Biroul Permanent al Senatului sub nr. Bp 293 din 23 mai 2016, prin care Președintele Comitetului de inițiativă, domnul Mihai Gheorghiu, a solicitat înregistrarea propunerii legislative a cetățenilor;

— expunerea de motive „privind adoptarea proiectului de lege pentru modificarea art. 48 alin. (1) din Constituția României”;

— propunerea legislativă care face obiectul inițiativei;

— extras din Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 25 noiembrie 2015, cuprinzând expunerea de motive, propunerea legislativă ce face obiectul inițiativei cetățenești, Avizul Consiliului Legislativ nr. 1.200 din 6 noiembrie 2015 referitor la inițiativa legislativă a cetățenilor intitulată „Lege de revizuire a Constituției României” și Declarația de constituire a Comitetului de inițiativă pentru promovarea propunerii legislative a cetățenilor privind revizuirea art. 48 alin. (1) din Constituția României;

— centralizatorul întocmit de Senat cuprinzând numărul de dosare și, respectiv numărul de semnături ale susținătorilor inițiativei legislative, structurat pe județe: Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brașov, Brăila, București, Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Satu Mare, Sălaj, Sibiu, Suceava, Teleorman, Timiș, Tulcea, Vaslui, Vâlcea și Vrancea, împreună cu tabelele corespunzătoare fiecăruia dintre județele menționate;

— opisuri distincte, pe județe, cu privire la numărul de dosare/semnături valide, întocmite de inițiatori;

— dosarele cu liste de susținători ai inițiativei legislative a cetățenilor, din județele: Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brașov, Brăila, București, Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Satu Mare, Sălaj, Sibiu, Suceava, Teleorman, Timiș, Tulcea, Vaslui, Vâlcea, Vrancea (total 40 județe și municipiul București).

3. Potrivit **expunerii de motive** care însoțește propunerea legislativă a cetățenilor, aceasta a fost inițiată pentru a înlătura orice echivoc pe care utilizarea termenului de „soți” în cuprinsul art. 48 alin. (1) din Constituție ar putea să-l creeze în conturarea noțiunii de „familie”, a raportului dintre „familie” și dreptul fundamental al bărbatului și al femeii de a se căsători și de a întemeia o familie. Se arată că prin înlocuirea termenului de „soți”, cu expresia „bărbat și femeie”, se asigură implementarea precisă și literală a unor expresii consacrate cu puterea unor garanții imuabile destinate ocrotirii familiei, recunoscută drept „elementul natural și fundamental al societății” în art. 16 din Declarația Universală a Drepturilor Omului. În același sens, și în România, doar „bărbatul și femeia” împreună se bucură de recunoaștere și garantarea universală a dreptului de a se căsători și de a întemeia o familie pe baza unor importante considerente de natură istorică, culturală și morală specifice societății românești.

4. Se precizează că atât Declarația Universală a Drepturilor Omului, cât și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale operează în mod intenționat cu noțiunea de „bărbat și femeie”, și nu cu cea de „soți” în ce privește recunoașterea dreptului la căsătorie și consacrarea dreptului de a întemeia o familie. Din această perspectivă, se consideră necesară modificarea primului alineat al art. 48 din Constituția României, atât pentru a evita dezbateri necesare și interpretări contradictorii, cât și pentru a recunoaște în mod neechivoc că dreptul de a întemeia o familie este un drept fundamental destinat bărbatului și femeii, de care ei se bucură nu individual, ci împreună.

5. Potrivit art. 16 pct. 1 al Declarației Universale a Drepturilor Omului adoptate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în data de 10 decembrie 1948, „*bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie*”. O formulare similară se regăsește și în Convenția europeană a drepturilor omului, în care art. 12 prevede că: „*Începând cu vârsta stabilită prin lege, bărbatul și femeia au dreptul de a se căsători și de a întemeia o familie conform legislației naționale ce reglementează exercitarea acestui drept.*”

6. În România, în preocuparea sa continuă de a asigura respectarea obligației constituționale asumate prin art. 20 din Constituție, potrivit căruia „*Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte*”, legiuitorul a adoptat în mod expres o definiție a noțiunii de „soți”, începând cu 1 octombrie 2011, dată la care a intrat în vigoare noul Cod civil adoptat prin Legea nr. 287/2009, astfel cum a fost pusă în aplicare prin Legea nr. 71/2011. Astfel, art. 258 „Familia” alin. (4) precizează: „*În sensul prezentului cod, prin soți se înțelege bărbatul și femeia uniți prin căsătorie.*” În ceea ce privește definiția căsătoriei, art. 259 „Căsătoria” alin. (1) precizează: „*Căsătoria este uniunea liber consimțită între un bărbat și o femeie, încheiată în condițiile legii.*” Chiar dacă dispozițiile Codului civil sunt de generală aplicare și reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale dintre persoane, ca subiecte de drept civil, nu poate fi omis riscul ca, sub efectul unor presiuni de moment, străine dezvoltării durabile și sănătoase a societății, dreptul bărbatului și al femeii de a se căsători și de a întemeia o familie să sufere alterări, îngrădiri și interpretări, chiar legislative, străine de spiritul și interesul fundamental de ocrotire a celei mai importante instituții umane de pretutindeni: familia.

7. Se mai arată că impactul socio-economic al modificării propuse este unul pozitiv, cu efecte ce au potențialul de a contribui la soluționarea unor probleme în materia drepturilor fundamentale ale bărbatului și femeii, și anume „evoluția demografică îngrijorătoare” și „rata alarmantă a copiilor născuți în afara căsătoriei.”

8. Potrivit Eurostat, România ocupă locul 5 în Uniunea Europeană cu cele mai multe căsătorii anuale după Lituania, Cipru, Malta și Letonia. Acest fapt indică nu numai că familia și căsătoria au o importanță majoră în societatea românească, ci relevă și existența unei puternice cutume sociale în privința căsătoriei dintre un bărbat și o femeie. La nivel european însă, din cauza lipsei unei politici mai eficiente de protejare a familiei, întemeiate pe actul căsătoriei, cât și datorită apariției și încurajării unor noi forme de conviețuire legale a determinat, din 1965 până azi, o scădere cu 50% a ratei de căsătorie în cele 28 de state membre. Pentru a evita această tendință, statul român trebuie să ia exemplul altor state membre precum Polonia, Croația, Slovacia, Letonia, Lituania și Ungaria în a consfinți explicit căsătoria ca o uniune dintre un bărbat și o femeie și să urmărească o politică durabilă de stimulare și protecție a instituției familiei.

9. Conceptele de familie și de căsătorie derivă din realitatea firească a evoluției socio-umane, ele definind o sumă de drepturi și obligații comune și specifice bărbatului și femeii, priviți împreună, ca elemente intrinseci și naturale ale formării unui cuplu, având ca scop fundamental perpetuarea. Experiența altor comunități umane de-a lungul istoriei a relevat că societățile care nu au respectat și promovat legile naturale de formare, dezvoltare și ocrotire a familiei au dispărut sau au fost absorbite și asimilate de alte grupuri sau forme de organizare și manifestare etnică consolidate tocmai prin protejarea și asumarea conceptului de familie. Într-un stat de drept, ca formă

de organizare democratică, existența normelor sociale este obiectiv necesară în scopul identificării necesității adoptării unor reglementări legale. Protejarea constituțională a familiei împotriva oricăror tentative de erodare a căsătoriei, ca uniune liber consimțită dintre bărbat și femeie, în scopul întemeierii unei familii și al procreării, se impune astfel drept o măsură esențială pentru protejarea poporului român, a identității și unității acestuia în marea familie europeană.

10. În ceea ce privește prevederile dreptului european, statelor membre le revine competența exclusivă de a adopta acte normative în materia instituțiilor juridice specifice dreptului familiei, cu excepția câtorva aspecte cu implicații transfrontaliere în scopul asigurării cooperării judiciare în materie civilă, care este supusă unei proceduri distincte în conformitate cu art. 81 alin. (3) al Tratatului de funcționare a Uniunii Europene. În mod specific, în materie de căsătorie, jurisprudența Curții Europene de Justiție (CJUE) confirmă existența unei competențe exclusive a statelor membre. Astfel, în Hotărârea din 1 aprilie 2008, pronunțată în Cauza C-267/06 *Tadao Maruko împotriva Versorgungsanstalt der deutschen Bühnen*, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a precizat că „starea civilă și prestațiile care derivă din aceasta reprezintă materii ce intră în competența statelor membre, iar dreptul comunitar nu aduce atingere acestei competențe”. În Hotărârea din 10 mai 2011, pronunțată în Cauza C-147/08, *Jürgen Römer împotriva Freie und Hansestadt Hamburg*, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a reiterat aceeași poziție, întărind faptul că în materie de stare civilă a persoanelor, competența le revine statelor membre. Se invocă, totodată, Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, arătându-se că prevede același punct de vedere în articolul 9 — Dreptul la căsătorie și dreptul de a întemeia o familie. Astfel, în documentul explicativ al Convenției care a elaborat Carta se evidențiază faptul că statele membre sunt libere să dispună asupra componenței uniunii căreia îi este atribuit statutul de căsătorie. În acest sens, un număr de 13 state europene au adoptat reglementări constituționale prin care căsătoria este în mod explicit recunoscută ca uniunea liber consimțită dintre un bărbat și o femeie.

11. Familia și instituția căsătoriei sunt protejate în temeiul art. 8 și art. 12 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, norme care reglementează dreptul la viață privată și de familie și dreptul bărbatului și al femeii de a se căsători și întemeia o familie. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a evidențiat în jurisprudența sa recentă privind încălcarea art. 8 din Convenție dreptul imuabil al statelor membre de a proteja căsătoria și familia în conformitate cu realitățile sociale specifice fiecărui stat și cu nevoia fiecărei națiuni de a-și proteja valorile sociale fundamentale. De asemenea, instanța europeană a confirmat că dreptul de a se căsători și întemeia o familie înglobează conceptul tradițional de căsătorie dintre un bărbat și o femeie. Curtea Europeană a Drepturilor Omului reține în mod explicit că reglementarea și protejarea căsătoriei ca uniune rezervată exclusiv bărbatului și femeii nu reprezintă în sine o încălcare a art. 8 și/sau 12 din Convenție, în măsura în care și celelalte forme de conviețuire socială se bucură de o recunoaștere și protecție legislativă și dacă o astfel de protecție nu afectează un interes public și general al statului respectiv. Cu toate acestea, cu ocazia adoptării acestei ultime decizii, s-a putut constata cum interpretarea termenului constituțional de „soți” a fost precizată doar prin raportare la punctul de vedere al Guvernului Italiei și al unor organizații nonguvernamentale reprezentante ale unor grupuri minoritare și fără a se ține seama de realitățile sociale ale Republicii Italiene și de opinia majorității cetățenilor acestui stat.

12. În expunerea de motive se mai invocă și Rezoluția Consiliului Drepturilor Omului al Organizației Națiunilor Unite privind protecția familiei din data de 3 iulie 2015, care reafirmă că familia reprezintă grupul natural și fundamental al societății și trebuie în mod esențial protejată de către stat. De asemenea, se admite că familia joacă un rol crucial în prezervarea identității culturale, a tradiției, a moralei și a valorilor societății și se evidențiază faptul că părinții, având obligația primordială de creștere și protecție a copiilor, sunt primii care au rolul de a-i educa în privința normelor și a valorilor fundamentale ale societății.

13. La dosar au fost depuse o serie de documente și cereri *amicus curiae*, cuprinzând atât argumente în susținerea inițiativei de revizuire a Constituției, cât și împotriva acesteia.

14. Astfel, prin **memoriul *amicus curiae* al Asociației ACCEPT**, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 3.409 din 17 iunie 2016, se solicită Curții ca, în exercitarea rolului său de garant al supremației Constituției, să avizeze negativ inițiativa cetățenească, punând capăt astfel unui exercițiu inutil și ilegal, ca fiind manipulator și generator de ură la nivelul întregii societăți.

15. În **memoriul *amicus curiae* formulat de ILGA-Europe, împreună cu organizațiile Amnesty International, ECSOL și International Commission of Jurists**, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 6.096 din 28 iunie 2016, se arată, în esență, că „revizuirea constituțională propusă, dacă este adoptată ca lege, ar contraveni obligației României conform legislației internaționale privind drepturile omului de a respecta, apăra și realiza drepturile omului, inclusiv dreptul de a nu fi discriminat, dreptul la egalitate în fața legii și de ocrotire egală din partea legii și dreptul la respectarea vieții private și de familie”.

16. În **memoriul *amicus curiae* formulat de Centrul pentru Resurse Juridice, Societatea Academică din România, Institutul pentru Politici Publice, Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, Centrul Parteneriat pentru Egalitate, Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, Centrul pentru Inovare Publică, Asociația ActiveWatch, Centrul Euroregional pentru Inițiative Publice, Centrul de Dezvoltare Curriculară și Studii de Gen: FILIA, Asociația Funky Citizens, Asociația Română Anti-SIDA, Centrul de Resurse pentru Participare Publică, Fundația PACT, Centrul de Studii Juridice și Drepturile Omului, Asociația E-Romnja (Asociația pentru Promovarea Drepturilor Femeilor Rome), Fundația Romanian Angel Appeal, Asociația FRONT, Asociația Expert Forum, Centrul European pentru Drepturile Copiilor cu Dizabilități, Asociația Umanistă Română, Asociația Secular-Umanistă din România, Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii — Romani CRISS**, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 6.240 din 1 iulie 2016, sunt supuse Curții o serie de argumente juridice considerate esențiale, „în scopul avizării negative a proiectului de lege”.

17. În **intervenția privind propunerea legislativă a cetățenilor de revizuire a Constituției formulată de Organizația ADF Internațional**, transmisă de Coaliția pentru Familie și înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 6.472 din 6 iulie 2016, se solicită Curții Constituționale „să avizeze pozitiv propunerea legislativă” de revizuire a Constituției României.

18. În **memoriul depus de Coaliția pentru Familie, din partea Organizației Liberty Counsel, respectiv *amicus curiae* în sprijinul propunerii legislative a cetățenilor de revizuire a Constituției României**, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 6.731 din 14 iulie 2016, se solicită Curții Constituționale să aprobe propunerea legislativă de revizuire a Constituției și să permită referendumul susținut de semnatarii acesteia.

19. În **memoriul formulat de Asociația Medicilor Catolici București**, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 6.766 din 15 iulie 2016, se apreciază, în esență, asupra protecției familiei întemeiate pe căsătoria dintre un bărbat și o femeie, cu referire punctuală la educația copiilor.

20. În **memoriul depus de Coaliția pentru Familie, din partea Organizației European Center for Law and Justice, respectiv amicus curiae în sprijinul propunerii legislative a cetățenilor de revizuire a Constituției României**, înregistrat la Curtea Constituțională cu nr. 6.786 din 18 iulie 2016, se arată că propunerea de revizuire a Constituției nu încalcă limitele prevăzute de art. 152 din Legea fundamentală.

21. Cu privire la toate aceste memorii, Curtea reiterează cele statuate în jurisprudența sa, în sensul că „procedul intervenției în calitate de *amicus curiae* în procedura din fața Curții Constituționale nu reprezintă o extindere a cadrului procesual existent [...] Depunerea de note scrise, în aceste condiții, nu echivalează cu atribuirea vreunei calități procesuale [...], ci are semnificația exprimării unei opinii/poziții a unei terțe persoane față de litigiul constituțional asupra problemei deduse instanței *a quo*, cu scopul de a sprijini instanța de contencios constituțional în soluționarea cauzei” (Decizia nr. 887 din 15 decembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 191 din 15 martie 2016).

CURTEA,

22. Examinând propunerea legislativă a cetățenilor intitulată „Lege de revizuire a Constituției României”, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile Constituției, ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, precum și ale Legii nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată, cu modificările ulterioare, constată următoarele:

23. Competența Curții Constituționale de a se pronunța asupra tuturor inițiativelor legislative de revizuire a Constituției este prevăzută de dispozițiile art. 146 lit. a) teza a II-a din Constituție, potrivit cărora Curtea se pronunță „din oficiu, asupra inițiativelor de revizuire a Constituției”.

24. În privința acestei atribuții sunt aplicabile, de asemenea, dispozițiile art. 150—152 din Constituție, cuprinse în Titlul VII — „Revizuirea Constituției”, având următorul cuprins:

— Art. 150 — *Inițiativa revizuirii*: „(1) Revizuirea Constituției poate fi inițiată [...] de cel puțin 500.000 de cetățeni cu drept de vot.

(2) Cetățenii care inițiază revizuirea Constituției trebuie să provină din cel puțin jumătate din județele țării, iar în fiecare din aceste județe sau în municipiul București trebuie să fie înregistrate cel puțin 20.000 de semnături în sprijinul acestei inițiative.”

— Art. 152 — *Limitele revizuirii*: „(1) Dispozițiile prezentei Constituții privind caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernământ, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială nu pot forma obiectul revizuirii.

(2) De asemenea, nicio revizuire nu poate fi făcută dacă are ca rezultat suprimarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale cetățenilor sau a garanțiilor acestora.

(3) Constituția nu poate fi revizuită pe durata stării de asediu sau a stării de urgență și nici în timp de război.”

25. Întrucât inițiativa de revizuire a Constituției aparține cetățenilor, alături de normele legii organice a Curții Constituționale care reglementează competența acesteia de verificare a constituționalității inițiativelor cetățenești de revizuire a Constituției, sunt aplicabile în cauză și dispozițiile art. 7 din Legea nr. 189/1999 privind exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni, republicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 516 din 8 iunie 2004, cu modificările ulterioare. Aceste dispoziții stabilesc obiectul verificării pe care Curtea o realizează în privința îndeplinirii condiției prevăzute de art. 150 din Constituție.

26. Potrivit art. 7 alin. (1) din Legea nr. 189/1999, republicată: „Curtea Constituțională, din oficiu sau pe baza sesizării președintelui Camerei Parlamentului la care s-a înregistrat inițiativa, va verifica:

a) caracterul constituțional al propunerii legislative ce face obiectul inițiativei;

b) îndeplinirea condițiilor referitoare la publicarea acestei propuneri și dacă listele de susținători prezentate sunt atestate potrivit art. 5;

c) întrunirea numărului minim de susținători pentru promovarea inițiativei, prevăzut la art. 74 și, după caz, la art. 150 din Constituție, republicată, precum și respectarea dispersiei teritoriale în județe și în municipiul București, prevăzută de aceleași articole.”

27. Potrivit art. 7 alin. (3) și (4) din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare:

„(3) Curtea Constituțională se pronunță în termen de 30 de zile de la sesizare asupra propunerii legislative și în termen de 60 de zile de la sesizare asupra propunerii de revizuire a Constituției.

(4) Decizia sau, după caz, hotărârea Curții Constituționale se comunică președintelui Camerei Parlamentului care a sesizat-o și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

28. Art. 5 alin. (1) și (3) din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare, la care normele mai sus citate fac referire, prevăd următoarele: „(1) Atestarea calității de cetățean cu drept de vot și a domiciliului susținătorilor se face de către primarul localității fie personal, fie, în localitățile urbane, și prin funcționarii primăriei împuterniciți de primar în acest scop. Atestarea se face prin verificarea listei de susținători, iar în ceea ce privește domiciliul, în colaborare cu organul local de poliție, dacă este cazul. [...]

(3) Atestarea de către primar a listei de susținători se face prin semnătura persoanei care a efectuat controlul, cu indicarea actului de împuternicire, dacă este cazul, și a datei când s-a făcut atestarea, precum și prin aplicarea ștampilei. Dacă primarul a solicitat sprijinul organului local de poliție, va semna și reprezentantul acestuia, cu precizarea aspectelor pe care le-a verificat. Semnătura se aplică pe ultima copertă a dosarului cuprinzând listele verificate, aflat la comitetul de inițiativă, după ce a fost confruntat cu cel depus la primărie. Aspectele neatestate se elimină din listă, făcându-se aplicarea dispozițiilor art. 4 alin. (3).”

29. Față de aceste prevederi, Curtea constată că a fost legal sesizată și este competentă să se pronunțe asupra inițiativei legislative a cetățenilor de modificare a art. 48 alin. (1) din Constituție. În exercitarea competenței sale în acest cadru constituțional și legal, Curtea verifică:

— întrunirea numărului minim de susținători pentru promovarea inițiativei, prevăzut la art. 150 alin. (1) din Constituție (500.000 de cetățeni cu drept de vot), precum și respectarea dispersiei teritoriale în județe și în municipiul București, prevăzute de art. 150 alin. (2) din Constituție (cetățenii ce inițiază revizuirea să provină din cel puțin jumătate din județele țării/cel puțin 20.000 de semnături de susținere în fiecare din aceste județe sau în municipiul București); verificarea are în vedere și condițiile pe care Legea nr. 189/1999 le impune, în privința publicării inițiativei legislative cetățenești și a atestării listelor de susținători;

— **caracterul constituțional al propunerii legislative ce face obiectul inițiativei cetățenilor, așadar respectarea limitelor revizuirii prevăzute de art. 152 din Constituție.**

30. Nu intră în competența Curții examinarea oportunității propunerii de revizuire a Constituției, aceasta revenind Parlamentului, în calitate de organ reprezentativ suprem, respectiv cetățenilor, care își pot exprima direct voința la referendumul ce constituie ultima etapă a procedurii de adoptare a legilor constituționale, în conformitate cu prevederile art. 151 din Constituție. Astfel fiind, considerațiile de această natură cuprinse în cererile *amicus curiae* urmează a fi avute în vedere, în mod corespunzător, în etapele subsecvente controlului de constituționalitate a inițiativei de revizuire a Constituției. Cât privește verificarea listelor de susținători, aceasta vizează atestarea de către primarii unităților administrativ-teritoriale ori de către împuterniciții acestora, iar nu activitatea membrilor comitetului de inițiativă, a modului de colectare a semnăturilor ori a corectitudinii datelor colectate. Analiza acestor din urmă acte sau fapte excedează competenței Curții Constituționale.

31. Procedând la examinarea inițiativei cetățenești de revizuire a Constituției, Curtea constată, mai întâi că propunerea legislativă ce face obiectul acestei inițiative, precum și expunerea de motive care o însoțește, semnată de comitetul de inițiativă format din 16 membri, **au fost publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 883 din 25 noiembrie 2015, în cadrul termenului de maximum 30 de zile de la emiterea Avizului Consiliului Legislativ nr. 1.200 din 6 noiembrie 2015, prevăzut la art. 3 alin. (4) din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare.**

32. Verificând, în continuare, dacă listele de susținători sunt atestate de către primarii unităților administrativ-teritoriale ori de către împuterniciții acestora, Curtea reține că **atestarea listelor de susținători nu s-a făcut, în unele cazuri, cu respectarea strictă a dispozițiilor legale aplicabile**, constatându-se diverse abateri de la cadrul legal. Există, astfel, liste de susținători care nu sunt atestate (de exemplu: București — Sectorul 6, Caraș-Severin, Constanța, Harghita, Hunedoara, Mureș, Sălaj, Timiș), precum și liste de susținători prezentate în fotocopie (de exemplu: Botoșani, Călărași, Iași, Suceava, Timiș). S-a mai constatat că atestarea listelor de susținători nu s-a făcut, în unele cazuri, cu respectarea strictă a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 189/1999, republicată, cu modificările ulterioare, existând situații în care atestarea calității de cetățean cu drept de vot și a domiciliului susținătorilor, prevăzută la art. 5 din Legea nr. 189/1999, cu modificările ulterioare, s-a făcut de către persoane împuternicite de primar, însă în localități rurale (ex: Galați, Vâlcea) sau semnătura din formula de atestare nu aparține primarului, ci viceprimarului, secretarului primăriei, altor persoane (ex: Constanța, Galați, Vâlcea), nu există numărul și/sau data împuternicirii (Vâlcea), lipsește data atestării (ex: Alba, Bacău, Bihor, Brăila, Cluj, Iași, Prahova, Sibiu), formula de atestare este incompletă (ex: Arad, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brăila, Caraș-Severin, Cluj, Satu-Mare, Sibiu, Suceava, Timiș, Tulcea) sau atestarea a fost atașată în fotocopie (ex: Botoșani, Iași, Neamț). Alte omisiuni sau neregularități, cum sunt lipsa precizării exprese a numelui persoanei care a efectuat atestarea, în condițiile în care ștampila aplicată este a primarului, există număr de la registratură, precum și semnătura (ex: Argeș), reținerea eronată a numărului de semnături valide (în mai multe situații au fost constatate erori de calcul sau erori materiale, însă în tabelele centralizatoare s-au reținut datele corecte) sau lipsa unei corelații perfecte între datele Comitetului de inițiativă și datele din formula de atestare a primarului (ex: Vâlcea, Timiș), nu au fost apreciate ca fiind încălcări ale dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 189/1999, câtă vreme atestarea a fost realizată de persoanele prevăzute de

textul legal sau operează o prezumție simplă în acest sens. **Susținătorii care nu sunt atestați și cei care sunt atestați cu încălcarea dispozițiilor legale, precum și cei care nu îndeplinesc condițiile de atestare, potrivit mențiunilor cuprinse în listele centralizatoare pe județe, nu pot fi luați în calcul la stabilirea numărului de susținători ai inițiativei legislative.** Scăzând din numărul total al susținătorilor inițiativei legislative (2.760.516) numărul celor ale căror semnături nu au fost legal atestate (62.039), rezultă **un număr total de 2.698.477 de susținători ale căror semnături sunt legal atestate.** Așadar, erorile constatate, explicabile având în vedere numărul foarte mare de susținători înregistrați, nu sunt de natură să atragă neconstituționalitatea inițiativei de revizuire a Constituției, **fiind deci îndeplinită condiția prevăzută de art. 150 alin. (1) din Constituție, respectiv existența unui număr de cel puțin 500.000 de cetățeni cu drept de vot necesar pentru inițierea revizuirii Constituției.**

33. Pe baza examinării dosarelor cu susținătorii inițiativei legislative, inclusiv din punct de vedere al legalității atestării, s-a constatat că un număr de **39 județe** (Alba, Arad, Argeș, Bacău, Bihor, Bistrița-Năsăud, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Caraș-Severin, Călărași, Cluj, Constanța, Dâmbovița, Dolj, Galați, Giurgiu, Gorj, Hunedoara, Ialomița, Iași, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Satu Mare, Sălaj, Sibiu, Suceava, Teleorman, Timiș, Tulcea, Vaslui, Vâlcea, Vrancea) **și municipiul București îndeplinesc, fiecare, condiția de a avea cel puțin 20.000 de semnături legal atestate în susținerea inițiativei legislative.** Practic, este vorba despre toate județele din care s-au colectat semnături, cu excepția județului Harghita. Astfel fiind, Curtea constată că **este întrunită și condiția dispersiei teritoriale, prevăzută de art. 150 alin. (2) din Constituție.**

34. Constatând îndeplinită cerința referitoare la inițiatorii revizuirii, Curtea va proceda, în continuare, la verificarea **caracterului constituțional al propunerii legislative ce face obiectul inițiativei cetățenilor**, ceea ce presupune examinarea acesteia în raport de dispozițiile art. 152 din Constituție, care stabilesc limitele revizuirii Constituției. Norma constituțională de referință reglementează condiții de constituționalitate intrinsecă a inițiativei de revizuire [alin. (1) și (2) ale art. 152] și de constituționalitate extrinsecă a acesteia [alin. (3) al art. 152].

35. Sub aspectul **constituționalității extrinseci**, privitoare la normalitatea împrejurărilor revizuirii Constituției, dispozițiile art. 152 alin. (3) din Legea fundamentală, care interzic revizuirea Constituției pe durata stării de asediu sau a stării de război, se coroborează cu cele ale art. 63 alin. (4) teza a II-a din Constituție, potrivit cărora revizuirea Constituției nu se poate realiza în perioada în care mandatul Camerelor se prelungește până la întrunirea legală a noului Parlament. Curtea constată că, în cauză, **nu subzistă niciuna dintre situațiile la care fac referire textele constituționale menționate, fiind întrinite condițiile de constituționalitate extrinsecă a inițiativei de revizuire.**

36. Pronunțarea cu privire la **constituționalitatea intrinsecă** impune analiza prin raportare la dispozițiile art. 152 alin. (1) și (2) din Constituție, pentru a determina dacă obiectul revizuirii îl constituie caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernământ, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială, precum și dacă modificările propuse au ca efect suprimarea drepturilor și a libertăților fundamentale sau a garanțiilor acestora.

37. Realizând această verificare, Curtea constată că inițiativa de revizuire are ca obiect un text cuprins în Titlul II al Constituției — *Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale*, respectiv art. 48 — *Familia*, care are în prezent următorul cuprins:

„(1) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

(2) Condițiile de încheiere, de desfacere și de nulitate a căsătoriei se stabilesc prin lege. Căsătoria religioasă poate fi celebrată numai după căsătoria civilă.

(3) Copiii din afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei din căsătorie.”

38. Se propune o nouă redactare a alin. (1) al art. 48 din Constituție, după cum urmează: „Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între un bărbat și o femeie, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.” Deosebirea față de redactarea actuală a aceluiași alineat constă în înlocuirea sintagmei „între soți” cu sintagma „între un bărbat și o femeie”.

39. Curtea constată că această modificare nu pune în discuție valorile expres și limitativ enumerate de art. 152 alin. (1) din Constituție, și anume: caracterul național, independent, unitar și indivizibil al statului român, forma republicană de guvernământ, integritatea teritoriului, independența justiției, pluralismul politic și limba oficială. Prin urmare, **inițiativa de revizuire a Constituției este constituțională prin raportare la dispozițiile alin. (1) al art. 152 din Legea fundamentală.**

40. Analizând, în continuare, conformitatea modificării propuse cu prevederile alin. (2) al art. 152 din Legea fundamentală, referitoare la interdicția suprimării vreunui drept sau libertate fundamentală sau a garanțiilor acestora, Curtea constată, mai întâi, că textul propus a fi modificat are ca denumire marginală *Familia*, iar, în conținut, stabilește o serie de principii și garanții în privința căsătoriei. Având în vedere conținutul reglementării, Curtea reține că art. 48 din Constituție consacră și protejează **dreptul la căsătorie**, și relațiile de familie rezultând din căsătorie, distinct de **dreptul la viață familială/respectarea și ocrotirea vieții familiale**, cu un conținut juridic mult mai larg, consacrat și ocrotit de art. 26 din Constituție, potrivit căruia „(1) *Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată.*

(2) *Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.*” **Noțiunea de viață de familie este complexă**, cuprinzând inclusiv **raporturile de familie de fapt, distinct de relațiile de familie rezultând din căsătorie, a căror importanță a îndrituit legiuitorul constituant să**

evidențieze distinct, în art. 48, protecția relațiilor de familie rezultând din căsătorie și din legătura între părinți și copii.

41. Întrucât propunerea de revizuire a Constituției vizează doar căsătoria și relațiile de familie ce rezultă din căsătorie, iar nu viața de familie în sensul art. 26 din Constituție, Curtea urmează să stabilească numai dacă prin modificarea propusă de inițiatorii revizuirii Constituției se suprimă **dreptul la căsătorie, ori o garanție a acestuia.**

42. Potrivit Dicționarului Explicativ al Limbii Române, prin noțiunea „*a suprima*” se înțelege „*a face să dispară, a înlătura, a elimina, a anula*”. Examinând redactarea art. 48 alin. (1) din Constituție, propusă de inițiatorii revizuirii, Curtea constată că aceasta nu este de natură să facă să dispară sau să înlătore, elimine ori anuleze instituția căsătoriei. De asemenea, toate garanțiile dreptului la căsătorie, astfel cum sunt consacrate în textul constituțional de referință, rămân neschimbate. Prin înlocuirea sintagmei „între soți” cu sintagma „între un bărbat și o femeie”, se realizează doar o precizare în privința exercitării dreptului fundamental la căsătorie, în sensul stabilirii exprese a faptului că aceasta se încheie între parteneri de sex biologic diferit, acesta fiind, de altfel, chiar semnificația originară a textului. În anul 1991, când Constituția a fost adoptată, căsătoria era privită în România în accepțiunea sa tradițională, de uniune între un bărbat și o femeie. Această idee este susținută de evoluția ulterioară a legislației în materia dreptului familiei din România, precum și de interpretarea sistematică a normelor constituționale de referință. Astfel, art. 48 din Constituție definește instituția căsătoriei în corelație cu protecția copiilor, deopotrivă „*din afara căsătoriei*” și „*din căsătorie*”. Este evidentă, deci, componenta biologică ce a fundamentat concepția legiuitorului constituant în privința căsătoriei, fiind fără îndoială că aceasta a fost privită ca uniunea dintre un bărbat și o femeie, câtă vreme numai dintr-o astfel de uniune, indiferent dacă este în căsătorie sau în afara ei, se pot naște copii.

43. Astfel fiind, **Curtea constată că inițiativa de revizuire a Constituției este constituțională în raport de prevederile art. 152 alin. (2) din Constituție, întrucât nu suprimă dreptul la căsătorie ori garanții ale acestuia.**

44. Propunerea de modificare a art. 48 alin. (1) din Constituție se referă exclusiv la dreptul la căsătorie și relațiile de familie ce rezultă din căsătorie. Alte drepturi fundamentale, la care fac referire memoriile *amicus curiae* depuse la dosar, nu sunt puse în discuție de inițiativa de revizuire și, prin urmare, nu pot face obiectul analizei de constituționalitate a acesteia.

45. Având în vedere aceste considerente, dispozițiile art. 146 lit. a) teza a II-a din Constituție, prevederile Legii nr. 47/1992, precum și dispozițiile Legii nr. 189/1999, republicată, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că inițiativa legislativă a cetățenilor intitulată „Lege de revizuire a Constituției României” îndeplinește condițiile prevăzute de art. 150 și art. 152 din Constituție.

Decizia se comunică inițiatorilor revizuirii, precum și Președintelui Senatului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 20 iulie 2016.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. VALER DORNEANU

Prim-magistrat-asistent,
Marieta Safta

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRĂRE

privind organizarea și funcționarea structurii responsabile cu derularea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 19 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți și al art. 5 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 80/2001 privind stabilirea unor normative de cheltuieli pentru autoritățile administrației publice și instituțiile publice, aprobată cu modificări prin Legea nr. 247/2002, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — În cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor se organizează și funcționează structura responsabilă cu derularea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor, în vederea îndeplinirii responsabilităților prevăzute la art. 19 din Ordonanța Guvernului nr. 38/2015 privind soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți.

Art. 2. — Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor asigură derularea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor prin Direcția de soluționare alternativă a litigiilor, structură fără personalitate juridică, denumită în continuare *Direcția SAL*.

Art. 3. — (1) Direcția SAL este o structură imparțială, ce își desfășoară activitatea independent de activitățile de supraveghere și control al pieței.

(2) Conducerea Direcției SAL este asigurată de un director, numit în condițiile legii, prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, în subordinea directă a secretarului general.

(3) Instrumentarea procedurilor de soluționare alternativă a litigiilor din cadrul Direcției SAL este asigurată de consilieri.

(4) Personalul Direcției SAL are statut de personal contractual.

(5) Direcția SAL este sprijinită în activitatea sa de un secretariat.

Art. 4. — Consilierii Direcției SAL își desfășoară activitatea în cadrul aparatului central al Direcției SAL și, după caz, al structurilor subordonate.

Art. 5. — Structura organizatorică detaliată a Direcției SAL, statul de funcții, precum și fișele de post se stabilesc prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

Art. 6. — (1) Direcția SAL este competentă să soluționeze alternativ litigiile naționale și transfrontaliere, inclusiv litigiile reglementate de Regulamentul (UE) nr. 524/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 mai 2013 privind soluționarea online a litigiilor în materie de consum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2.006/2004 și a Directivei 2009/22/CE (Regulamentul privind SOL în materie de consum), izvorâte din contractele de vânzări sau din contractele de prestări de servicii, în sectoarele de activitate în care Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor este competentă.

(2) În calitate de autoritate complementară, potrivit prevederilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr. 38/2015, Direcția SAL este competentă să soluționeze alternativ litigiile în toate sectoarele de activitate ce intră în domeniul de aplicare al acesteia.

Art. 7. — Direcția SAL are următoarele atribuții principale:

a) pune la dispoziția persoanelor interesate informațiile referitoare la procedurile SAL prin intermediul site-ului sau pe un suport durabil, la cererea părților;

b) permite consumatorilor prezentarea reclamației și a documentelor justificative online, precum și în scris, pe suport hârtie sau, după caz, pe alt suport durabil, în limba română sau engleză;

c) facilitează părților schimbul de informații și înscrisuri în legătură cu litigiul prin mijloace electronice sau prin poștă, după caz;

d) cooperează cu alte entități SAL în vederea soluționării alternative a litigiilor transfrontaliere;

e) efectuează schimburi periodice de bune practici cu alte entități SAL, în ceea ce privește soluționarea alternativă a litigiilor transfrontaliere și a celor naționale;

f) cooperează cu autoritățile naționale însărcinate cu supravegherea respectării legislației privind protecția consumatorilor;

g) transmite autorității competente orice informații solicitate;

h) întocmește anual un raport de activitate pe care îl publică pe site, prin orice alte mijloace pe care le consideră adecvate sau pe un suport durabil, la cerere;

i) asistă părțile, la cerere, în alegerea procedurii SAL.

Art. 8. — (1) Directorul Direcției SAL trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să nu intervină în soluționarea alternativă a niciunui litigiu aflat în responsabilitatea consilierilor;

b) să nu accepte niciun fel de instrucțiuni din partea niciunei persoane fizice sau juridice cu privire la litigiile aflate în soluționarea Direcției SAL;

c) să dispună de o bună înțelegere a legislației din domeniul protecției consumatorilor;

d) să comunice șefului ierarhic superior, fără întârziere, orice circumstanță care îi poate afecta sau poate fi considerată ca afectându-i activitatea.

(2) Principalele atribuții ale directorului Direcției SAL sunt:

a) reprezintă Direcția SAL în relația cu terții;

b) întocmește, cu sprijinul secretariatului Direcției SAL, rapoartele anuale privind litigiile naționale și litigiile transfrontaliere primite de Direcția SAL;

c) solicită publicarea rapoartelor anuale pe site și prin orice alte mijloace pe care le consideră adecvate și, la cerere, pe suport durabil;

d) întocmește rapoarte și informează periodic conducerea ierarhic superioară cu privire la activitatea desfășurată;

e) întocmește, cu sprijinul secretariatului Direcției SAL, și transmite autorității competente informațiile solicitate de aceasta;

f) activitatea este desfășurată independent de activitățile de supraveghere a pieței;

g) asigură procurarea de documentație străină, reglementări, jurisprudență și doctrină referitoare la soluționarea alternativă a litigiilor, în vederea sprijinirii formării profesionale a consilierilor;

h) organizează dezbateri referitoare la problemele deosebite întâlnite de consilierii Direcției SAL în cursul soluționării alternative a litigiilor și emite opinii.

(3) Prin fișa postului se pot stabili, după caz, și alte atribuții, conform reglementărilor legale aplicabile în domeniu.

Art. 9. — (1) Poate instrumenta proceduri de soluționare alternativă a litigiilor persoana fizică prevăzută la art. 3 alin. (3), care îndeplinește următoarele condiții:

a) are capacitate de exercițiu;

b) este cetățean român;

c) are studii superioare juridice sau economice recunoscute;

d) dovedește o bună înțelegere și cunoaștere a legislației din domeniul protecției consumatorilor.

(2) Principalele atribuții ale consilierilor Direcției SAL sunt:

a) asistă părțile, la cerere, în alegerea procedurii SAL;

b) analizează reclamațiile consumatorilor și se pronunță cu privire la acceptarea sau refuzul instrumentării litigiului;

c) soluționează reclamațiile consumatorilor conform prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 38/2015 și regulilor de procedură;

d) îl informează pe directorul Direcției SAL cu privire la problemele deosebite ivite în cursul soluționării alternative a litigiilor.

(3) Consilierii Direcției SAL îl informează fără întârziere pe directorul Direcției SAL cu privire la orice eveniment care le poate afecta ori poate fi considerat ca afectându-le independența și imparțialitatea sau care poate da naștere unui conflict de interese cu oricare dintre părțile litigiului pe care trebuie să îl soluționeze alternativ.

Art. 10. — Examinarea și soluționarea litigiilor cu care a fost sesizată Direcția SAL se realizează, după caz, de unul sau mai mulți consilieri ai Direcției SAL, în funcție de complexitatea cazului, potrivit dispoziției directorului Direcției SAL.

Art. 11. — Principalele atribuții ale secretariatului Direcției SAL sunt:

a) primirea, înregistrarea și arhivarea reclamațiilor consumatorilor;

b) accesarea platformei de soluționare online a litigiilor în vederea verificării reclamațiilor primite și a înregistrării acestora;

c) întocmirea registrului de evidență care să cuprindă date referitoare la primirea, instrumentarea și soluționarea reclamațiilor;

d) actualizarea informațiilor de pe site;

e) întocmirea rapoartelor anuale.

Art. 12. — (1) Salarizarea personalului Direcției SAL se face în conformitate cu reglementările în vigoare aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice.

(2) Angajarea personalului se face pe bază de concurs, în condițiile legii.

Art. 13. — Direcția SAL se asigură că prelucrarea datelor cu caracter personal este în conformitate cu dispozițiile Legii nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu Ordinul Avocatului Poporului nr. 75/2002 privind stabilirea unor măsuri și proceduri specifice care să asigure un nivel satisfăcător de protecție a drepturilor persoanelor ale căror date cu caracter personal fac obiectul prelucrărilor.

Art. 14. — Hotărârea Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 491 din 18 iulie 2012, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (1), după litera ii) se introduc două noi litere, literele jj) și kk), cu următorul cuprins:

„jj) realizează, prin Direcția de soluționare alternativă a litigiilor, denumită în continuare *Direcția SAL*, soluționarea alternativă a litigiilor dintre consumatori și comercianți, atât la nivel național, cât și transfrontalier, potrivit legislației speciale;

kk) asigură, împreună cu alte instituții, aplicarea Legii nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice, cu modificările ulterioare.”

2. La articolul 3, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (31), cu următorul cuprins:

„(31) În cadrul Autorității își desfășoară activitatea, potrivit Regulamentului (UE) nr. 254/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 februarie 2014 privind un program multianual privind protecția consumatorilor pentru perioada 2014—2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1.926/2006/CE, Centrul European al Consumatorilor România (ECC România), unitate fără personalitate juridică.”

3. La articolul 6, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Numărul maxim de posturi aprobat este de 642, exclusiv demnitarilor, din care pentru aparatul central 131, inclusiv 25 de posturi pentru Direcția SAL și 6 posturi pentru activitatea Centrului European al Consumatorilor România (ECC România), iar pentru comisariatele regionale pentru protecția consumatorilor 511.”

4. La articolul 7, după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alineatul (7), cu următorul cuprins:

„(7) Activitatea Centrului European al Consumatorilor România (ECC România) este desfășurată de o structură formată din 6 posturi de personal contractual, în cadrul Autorității.”

5. La articolul 12, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 12. — (1) Autoritatea are în dotare 108 autoturisme operative pentru supraveghere, control și investigații.”

6. După articolul 12 se introduce un nou articol, articolul 12¹, cu următorul cuprins:

„Art. 12¹. — (1) Personalul necesar desfășurării activității derulate de Centrul European al Consumatorilor România (ECC România) este angajat pe bază de concurs, în condițiile legii și este salariat în conformitate cu prevederile legale în vigoare aplicabile personalului contractual plătit din fonduri publice.

(2) Statele de funcții, angajarea și atribuțiile personalului, precum și modul de organizare și funcționare a structurii se stabilesc prin ordin al președintelui Autorității, potrivit actelor normative în vigoare.”

7. Anexa nr. 1 se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta hotărâre.

Art. 15. — Prevederile art. 14 pct. 2 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2018.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează

Viceprim-ministru,

ministru economiei, comerțului și relațiilor cu mediul de afaceri,

Costin Grigore Borc

p. Președintele Autorității Naționale

pentru Protecția Consumatorilor,

Răzvan Florescu

Ministru muncii, familiei, protecției sociale

și persoanelor vârstnice,

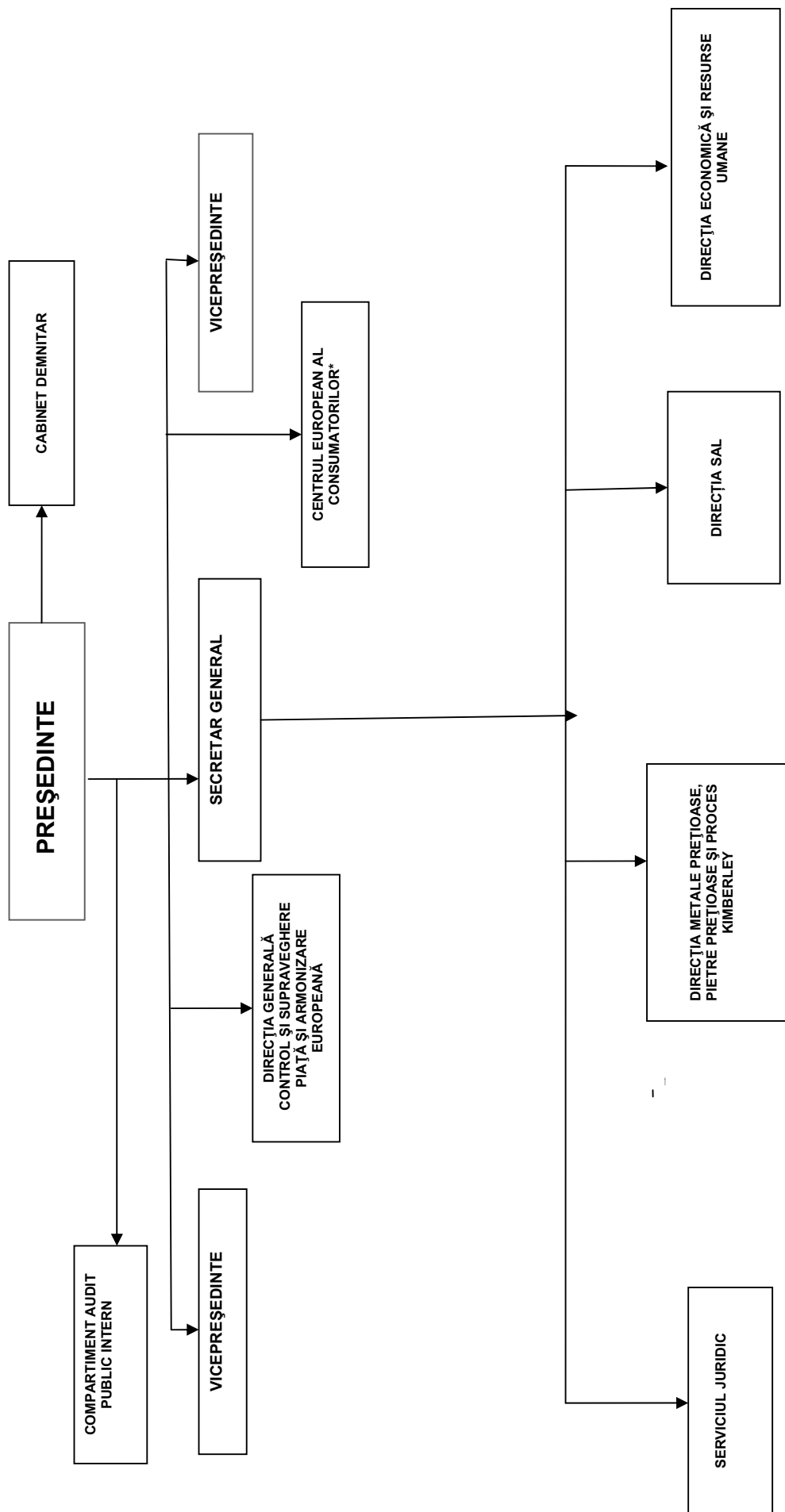
Dragoș-Nicolae Pîslaru

Ministru finanțelor publice,

Anca Dana Dragu

STRUCTURA ORGANIZATORICĂ a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor

Număr total de posturi: centrală 131, exclusiv demnitarii, inclusiv Direcția SAL 25 posturi și Centrul European al Consumatorilor 6 posturi

* Unitate finanțată de la bugetul de stat și de la Comisia Europeană, începând cu anul 2018

1) Anexa este reprodusă în facsimil.

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea domnului Florescu Răzvan Adrian, la cerere,
din funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru
Protecția Consumatorilor**

Având în vedere cererea domnului Florescu Răzvan Adrian, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului sub nr. 5/6.842 din 26 octombrie 2016,

în temeiul art. 15 lit. a) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, precum și al art. 5 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 700/2012 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, cu modificările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data de 11 noiembrie 2016, domnul Florescu Răzvan Adrian se eliberează, la cerere, din funcția de vicepreședinte al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor.

PRIM-MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ Contrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Florin Marius Tacu

București, 27 octombrie 2016.
Nr. 334.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea domnului Gabriel Benjamin Leș, la cerere,
din funcția de secretar de stat la Ministerul Apărării Naționale**

Având în vedere cererea domnului Gabriel Benjamin Leș, precum și propunerea ministrului apărării naționale, formulată prin Adresa nr. M.2.085 din 24 octombrie 2016, înregistrată la Cabinetul prim-ministrului sub nr. 5/6.773 din 24 octombrie 2016,

în temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data de 28 octombrie 2016, domnul Gabriel Benjamin Leș se eliberează, la cerere, din funcția de secretar de stat la Ministerul Apărării Naționale.

PRIM-MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ Contrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Florin Marius Tacu

București, 27 octombrie 2016.
Nr. 335.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR

ORDIN

pentru modificarea și completarea Reglementărilor privind certificarea încadrării vehiculelor înmatriculate sau înregistrate în normele tehnice privind siguranța circulației rutiere, protecția mediului și în categoria de folosință conform destinației, prin inspecția tehnică periodică — RNTR 1, aprobate prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 2.133/2005

Având în vedere prevederile art. II alin. (2) din Legea nr. 167/2003 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 81/2000 privind certificarea încadrării vehiculelor rutiere înmatriculate în normele tehnice privind siguranța circulației rutiere, protecția mediului și folosința conform destinației, prin inspecția tehnică periodică,

în temeiul art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor emite următorul ordin:

Art. I. — Reglementările privind certificarea încadrării vehiculelor înmatriculate sau înregistrate în normele tehnice privind siguranța circulației rutiere, protecția mediului și în categoria de folosință conform destinației, prin inspecția tehnică periodică — RNTR 1, aprobate prin Ordinul ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului nr. 2.133/2005, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.160 din 21 decembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 10, alineatul (9¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(9¹) SITP trebuie să asigure, prin intermediul unui sistem video, înregistrarea activității efectuate pe linia de ITP, înregistrare care trebuie păstrată pe o perioadă de 6 luni de la data efectuării ITP. Aceste înregistrări vor fi puse la dispoziția RAR în scopul monitorizării activității de ITP.

Sistemul de supraveghere video necesar trebuie să conțină minimum două camere de supraveghere și un înregistrator digital DVR (Digital Video Recorder) care să permită înregistrarea la rezoluții înalte HD (High Definition), având caracteristicile tehnice corelate cu dimensiunile și particularitățile spațiului destinat activității de ITP; sistemul trebuie să fie astfel proiectat, dotat și instalat încât să asigure înregistrarea continuă a activităților desfășurate pe linia de ITP. Sistemul de supraveghere video instalat în fiecare SITP trebuie să asigure următoarele funcționalități:

a) să permită vizualizarea tuturor înregistrărilor realizate pe un ecran corespunzător și accesibil inspectorului RAR;

b) să permită înregistrarea și vizualizarea pe fluxul de ITP a vehiculului inspectat, a culorii exacte a acestuia și a plăcii/plăcilor cu numărul de înmatriculare, indiferent de condițiile de iluminare existente;

c) să permită înregistrarea activității de pe linia de ITP pe durata maximă de funcționare, respectiv de luni până vineri între orele 8,00 și 20,00 și sâmbătă între orele 8,00 și 14,00;

d) să permită înregistrarea și vizualizarea corespunzătoare a indicațiilor afișajului/afișajelor analogic/analogice sau a indicatoarelor analogice ale standului/standurilor de frânare instalate pe linia de ITP;

e) să permită stocarea înregistrărilor realizate, vizualizarea lor selectivă pe toată durata stocării și ștergerea automată a înregistrărilor realizate după 6 luni de la data preluării lor.

În cazul SITP care dispun de mai multe linii de ITP se acceptă utilizarea unui singur sistem de supraveghere video, cu condiția ca acesta să fie astfel proiectat, dotat și instalat încât să

asigure toate funcționalitățile prevăzute la lit. a)—e) pentru toate liniile de ITP utilizate, iar acestea să fie amplasate alăturat, în aceeași incintă.”

2. La articolul 16, punctul vi) al literei a) de la alineatul (6) și alineatul (8) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„vi) arhivează raportul de ITP sau raportul de verificare RAR completat, la el atașându-se, după caz, buletinul de probă de la operațiunea de verificare a emisiilor poluante și/sau buletinul de probă de la operațiunea de verificare a eficacității sistemului de frânare. Suplimentar, pentru autovehiculele echipate cu tahograf digital, atașează și două rapoarte zilnice de activitate, unul pentru ziua efectuării ITP și al doilea pentru precedenta zi cu activitate, cea mai apropiată de ziua efectuării ITP, rapoarte listate de conducătorul autovehiculului la finalizarea ITP.

.....
(8) Pentru fiecare vehicul inspectat se realizează două înregistrări fotografice digitale, una dintre ele cu vehiculul amplasat pe standul de frânare, iar cealaltă la finalizarea ITP. Suplimentar, pentru fiecare autovehicul inspectat din clasa a II-a de ITP se realizează o înregistrare fotografică digitală de ansamblu a compartimentului motor al autovehiculului cu capota ridicată, pentru autovehiculele dotate cu odometru (și, după caz, cu tahograf) se realizează la finalizarea ITP o înregistrare fotografică digitală care să surprindă indicația numărului de kilometri parcurși, iar pentru autovehiculele destinate transportului de persoane, care au, în afara locului conducătorului, mai mult de 4 locuri pe scaune, se realizează și o înregistrare fotografică digitală a amenajării interioare. Toate înregistrările fotografice realizate vor fi salvate în calculatorul SITP. În cazul inspecției pentru redobândirea certificatului de înmatriculare prevăzute la alin. (6) lit. b) sau a ITP prevăzute la alin. (6) lit. c) se realizează o înregistrare fotografică digitală la finalizarea inspecției, care se salvează în sistemul informatic al RAR.”

3. La articolul 18, alineatele (6) și (8) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(6) În cazul în care la un vehicul reverificat conform prevederilor alin. (4) și (5) se constată de către inspectorul RAR defecte majore sau defecte periculoase conform Planurilor de operațiuni prevăzute prin prezentele reglementări, inspectorul RAR procedează la anularea ITP. De asemenea, inspectorul RAR procedează la anularea ITP, fără efectuarea unei reverificări a vehiculului, în cazul în care vehiculul prezintă defecte evidente vizual și care se încadrează în categoria defectelor periculoase conform Planurilor de operațiuni

prevăzute prin prezentele reglementări. În situația în care vehiculul prezintă defecte evidente vizual care se încadrează în categoria defectelor majore, inspectorul RAR va finaliza activitatea/activitățile pentru care vehiculul a fost prezentat doar după remedierea acestora.

.....
 (8) Pe raportul de verificare RAR se vor menționa defectele care atrag anularea ITP, precum și celelalte defecte evidente vizual sau constatate cu ocazia reverificării și care sunt precizate în Planurile de operațiuni din prezentele reglementări.”

4. La articolul 29 alineatul (1), litera h) se modifică și va avea următorul cuprins:

„h) cerința privind echiparea cu sistem video [art. 10 alin. (9¹)] se aplică de la 20 mai 2018.”

5. În anexa nr. 1, la litera A punctul 5.2.3, litera e) din coloana a patra se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) Indicatorul de uzură al profilului anvelopei devine expus/Adâncimea profilului principal (zona corespunzătoare de 3/4 din lățimea benzii de rulare) mai mică de 1,6 mm”.

6. În anexa nr. 1, la litera A punctul 5.2.3, în coloana a șaptea se introduce litera X corespunzătoare literei e) din coloana a patra.

7. În anexa nr. 1, la litera A punctul 8.1.1, coloana a doua se modifică și va avea următorul cuprins:

„Sistem de reducere a zgomotului”.

8. În anexa nr. 2, la litera A punctul 0.2, a treia coloană se modifică și va avea următorul cuprins:

„Inspecție vizuală după curățarea locurilor unde se află poansonate numărul de identificare și seria de motor sau unde se află plăcuțele producătorului

Se verifică concordanța dintre vehiculul prezentat la ITP și datele din CIV privind: categorie, caroserie, marcă, tip, număr de identificare poansonat sau ștanțat pe plăcuța producătorului, prindere plăcuță producător, cod motor, serie motor, culoare, tip combustibil sau sursă de energie.”

9. În anexa nr. 2, la litera A punctul 0.2, litera h) din coloana a patra se modifică și va avea următorul cuprins:

„h) Tipul de combustibil sau sursa de energie nu corespund cu datele din CIV.”

10. În anexa nr. 2, la litera A punctul 0.2, litera i) din coloana a patra se abrogă.

11. În anexa nr. 2, la litera A punctul 0.2, litera X din coloana a șasea corespunzătoare literei i) din coloana a patra se abrogă.

12. În anexa nr. 2, la litera A punctul 5.2.3, litera e) din coloana a patra se modifică și va avea următorul cuprins:

„e) Indicatorul de uzură al profilului anvelopei devine expus/Adâncimea profilului principal (zona centrală de 3/4 din lățimea benzii de rulare) mai mică de 1,6 mm (pentru tractoare: 2 mm la anvelopele cu diametrul jantei până la 20" inclusiv sau 4 mm la anvelopele cu diametrul jantei peste 20"”

13. În anexa nr. 2, la litera A punctul 5.2.3, în coloana a șaptea se introduce litera X corespunzătoare literei e) din coloana a patra.

14. În anexa nr. 2, la litera A punctul 6.1.3, literele b), f), g), j), l), m), o) și q) din coloana a patra se modifică și vor avea următorul cuprins:

„b) Rezervor corodat excesiv, neetanș (prezintă scurgeri), capacul rezervorului lipsește sau nu este corespunzător

.....
 f) Plăcuță cu data omologării rezervorului GPL lipsă ori cu data respectivă ilizibilă; etichetă sau inscripție poansonată cu data-limită de expirare a valabilității rezervorului GNC lipsă ori cu data respectivă ilizibilă/Sistem GPL, GNC sau cu hidrogen neomologat ori necertificat

g) Lipsă rezervor corespunzător fiecărui combustibil menționat în CIV

.....
 j) Rezervor GPL cu vechime mai mare de 10 ani față de data omologării poansonată; Rezervor GNC cu vechime mai mare decât data-limită de expirare a valabilității de pe etichetă sau poansonată

.....
 l) Tubulatură pentru evacuarea scăpărilor de GPL sau GNC neetanșă ori nefixată

m) Scurgeri benzină, GPL sau GNC

.....
 o) Furtun de alimentare cu benzină, motorină, GPL sau GNC uzat/crăpat, tăiat

.....
 q) Țevi pentru GPL din cupru fără înveliș de protecție din cauciuc sau plastic/racorduri GPL sudate sau lipite pe țevi; racorduri GNC lipite pe țevi”

15. În anexa nr. 2, la litera A punctul 6.1.8.2, a doua coloană se modifică și va avea următorul cuprins:

„Stare, fixare componente pentru alimentare alternativă a motorului”

16. În anexa nr. 2, la litera A punctul 6.1.8.2, a patra coloană se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) Reductor-vaporizator GPL, regulator GNC sau unitate de control electronic fără marcaj conform Regulamentului CEE-ONU nr. 67 sau nr. 110

b) Reductor-vaporizator GPL, regulator GNC sau alte componente (GPL ori GNC) poziționate sau fixate necorespunzător”

17. În anexa nr. 2, la litera A punctul 8.1.1, coloana a doua se modifică și va avea următorul cuprins:

„Sistem de reducere a zgomotului”.

18. În anexa nr. 21, la punctul 5.2.3, litera d) din coloana a patra se modifică și va avea următorul cuprins:

„d) Indicatorul de uzură al profilului anvelopei devine expus/Adâncimea profilului principal (zona centrală de 3/4 din lățimea benzii de rulare) mai mică de 2 mm la anvelopele cu diametrul jantei până la 20" inclusiv sau 4 mm la anvelopele cu diametrul jantei peste 20"”.

19. În anexa nr. 21, la punctul 5.2.3, în coloana a șaptea se introduce litera X corespunzătoare literei d) din coloana a patra.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare de la 1 noiembrie 2016.

p. Ministrul transporturilor,

Ion Trocaru,
secretar de stat

București, 21 octombrie 2016.
Nr. 1.319.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2016 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2016 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

